

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE AL
REPUBLICII MOLDOVA

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛDOVA

*Pr. 416
07.10.2020
CEB*

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-6746 din 27.10.2020

La nr. 416 din 07.10.2020

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi (art.1).

Anexă: Raportul de expertiză anticorupție – 2 (două) file.

Director

Ruslan FLOCEA

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA		
D.D.P. Nr.	<u>2404</u>	
" <u>29</u> "	<u>10</u>	<u>2020</u>
Oră	_____	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE

Nr. ELO20/6894 din 23.10.2020

la proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.1435/2002 pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate de locuitorii unor localități din raioanele Dubăsari și Căușeni și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi (art.1)

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului

I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-12 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional "*etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

- a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*
- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;*
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;*
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;*
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."*

Proiectul supus expertizei a fost plasat pe pagina web oficială a Parlamentului Republicii Moldova, cu anexarea notei informative, fiind asigurat accesul la proiectul prenotat al părților interesate pentru a

putea prezenta sau expedia recomandări pe marginea proiectului.

1.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

În nota informativă se menționează că „*proiectul legii a fost elaborat cu scopul de a îmbunătăți sistemul de securitate socială, prin compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale cetățenilor Republicii Moldova, locuitori ai satului Hîrbovăț din raionul Anenii Noi din zona de securitate*”.

Astfel, „*prin prevederile proiectului se propune includerea localității Hîrbovăț din raionul Anenii Noi în calitate de beneficiari pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate, de rând cu locuitorii din raioanele Dubăsari (satele Cocieri, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă și Pîrîta), Căușeni (satul Copanca) și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi, care se află în condiții similare cu cei din satul Hîrbovăț din zona de conflict*”.

1.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

Proiectul promovează interesul public manifestat prin asigurarea unor măsuri de securitate socială populației din satul Hîrbovăț, raionul Anenii Noi, localitate care se află în zona de securitate.

1.5. Justificarea soluțiilor proiectului

1.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „*nota informativă care cuprinde:*

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;*
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;*
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;*
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;*
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.*

Nota informativă stabilește condițiile ce au impus elaborarea proiectului, evidențiază elementele noi și finalitățile urmărite prin promovarea proiectului.

Examinând conținutul notei informative a proiectului supus expertizei se constată că aceasta întrunește condițiile menționate în art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

1.5.2. Argumentarea economică-financiară.

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „*e) fundamentarea economico-financiară*”.

Autorul proiectului în nota informativă nu menționează în mod expres acoperirea financiară a proiectului și dacă mijloacele financiare sunt identificate și vor putea fi alocate în acest sens.

În nota informativă autorul menționează doar faptul că „*prin această modificare cei circa 5400 locuitori din satul Hîrbovăț vor simți susținerea și grija statului față de ei*”, iar pentru realizarea noilor reglementări „*se propune prevederea mijloacelor financiare în bugetul de stat pentru anul 2021*”.

Astfel, autorul nu menționează expres dacă aceste surse vor fi sau nu disponibile pentru a putea fi

incluse în bugetul de stat pentru anul 2021.

Propunem examinarea minuțioasă a existenței și posibilității alocării mijloacelor financiare pentru implementarea proiectului.

II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului

II.1. Limbajul proiectului

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative „*textul proiectului actului normativ se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]”.

Textul proiectului este expus într-un limbaj simplu, clar și concis, cu respectarea regulilor gramaticale și de ortografie, întrunind cerințele prevăzute de art.54 din Legea nr.100/2017.

II.2. Coerența legislativă a proiectului

În textul proiectului nu au fost identificate norme contradictorii sau conflicte dintre prevederile acestuia cu reglementările altor acte normative în vigoare.&n

II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect

Proiectul nu reglementează activitatea entităților publice în mod direct.

Potrivit art.3 din Legea nr.1435/2002 - Plata compensațiilor către beneficiari se va efectua prin intermediul bugetelor satelor (comunelor) respective din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat.

Astfel, autoritățile publice locale urmează să aplice prevederile prenotate în vederea implementării acestora.

II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

III. Concluzia expertizei

În nota informativă se menționează că „proiectul legii a fost elaborat cu scopul de a îmbunătăți sistemul de securitate socială, prin compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale cetățenilor Republicii Moldova, locuitori ai satului Hîrbovăț din raionul Anenii Noi din zona de securitate”.

Astfel, „prin prevederile proiectului se propune includerea localității Hîrbovăț din raionul Anenii Noi în calitate de beneficiari pentru compensarea diferenței de tarife la energia electrică și la gazele naturale utilizate, de rând cu locuitorii din raioanele Dubăsari (satele Cocieri, Coșnița, Doroțcaia, Molovata Nouă și Pîrîta), Căușeni (satul Copanca) și ai satului Varnița din raionul Anenii Noi, care se află în condiții similare cu cei din satul Hîrbovăț din zona de conflict”.

Autorul în nota informativă menționează că pentru realizarea noilor reglementări „se propune prevederea mijloacelor financiare în bugetul de stat pentru anul 2021”. Astfel, autorul nu menționează expres dacă aceste surse vor fi sau nu disponibile pentru a putea fi incluse în bugetul de stat pentru anul 2021. Propunem examinarea minuțioasă a existenței și posibilității alocării mijloacelor financiare pentru implementarea proiectului.

În redacția propusă, proiectul nu conține factori de risc care să genereze apariția riscurilor de corupție.

23.10.2020

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:
Vadim CURMEI, Inspector principal

